

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0619/ 6994

เอกสารแก้ไขเรื่องในระเบียบวาระเพื่อทราบ
เรื่องที่ ๖

ถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อนุสนธิหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0619/7076 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2547 กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้ดำเนินการแก้ไข ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. บันทึกวิเคราะห์สรุป และสาระสำคัญของ ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 1.1 (ฝ่ายความมั่นคง) ครั้งที่ 1/2547 เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2547 เรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

สำนักมาตรการป้องกันสาธารณภัย

กลุ่มงานกฎหมาย

โทร.0-2243-0028

โทรสาร 0-2243-0029

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

เหตุผล

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ได้ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ และการบริหารงานของส่วนราชการโดยจัดส่วนราชการที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันรวมไว้เป็นกลุ่มงานเดียวกัน และได้กำหนดให้การดำเนินงานด้านสาธารณภัย และอุบัติภัย เป็นภารกิจของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของ ๒๔ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัย บัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

"การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย" หมายความว่า การดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในการป้องกันและบรรเทาอันตรายหรือความเสียหายอันเนื่องจากสาธารณภัย อุบัติภัย ภัยทางอากาศ หรือการก่อวินาศกรรม ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะได้กระทำก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย หรือภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว และหมายความรวมถึงการอพยพประชาชนและหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อการนั้น

“แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย” หมายความว่า แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ให้ร่วมมือและสามารถแก้ไขปัญหาด้านสาธารณภัย โดยกำหนดวิธีการปฏิบัติในการป้องกันภัย การเตรียมคน อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ การจัดระบบปฏิบัติการ การฝึกอบรมบุคลากรและประชาชน การจัดทำผังเมืองและพื้นที่เสี่ยงภัย การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย การฟื้นฟูบูรณะ การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การอพยพประชาชน หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

“แผนเฉพาะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย” หมายความว่า แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่จัดทำขึ้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยเฉพาะพื้นที่เป็นกรณีพิเศษ ตามสภาพความเสี่ยงและสถานการณ์ เพื่อลดผลกระทบหรือหลีกเลี่ยงความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นจากภัยนั้น ๆ

“สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ หรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ

“อุบัติเหตุ” หมายความว่า ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุเนื่องจากการจราจรทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ อุบัติเหตุเนื่องจากการทำงาน หรืออุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในเคหสถานหรือในที่สาธารณะ

“ภัยทางอากาศ” หมายความว่า ภัยอันเกิดจากการโจมตีทางอากาศ

“การก่อวินาศกรรม” หมายความว่า การกระทำใด ๆ อันเป็นการประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายของบุคคล หรือมุ่งทำลายทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐหรือสิ่งอันเป็นสาธารณูปโภค หรือการรบกวน ขัดขวาง หน่วงเหนี่ยวระบบการปฏิบัติงานใด ๆ รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อันเป็นการก่อให้เกิดความไม่สงบทางการเมือง การเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ

“เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย” หมายความว่า ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ รองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เลขาธิการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และบุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย” หมายความว่า

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับในเขตจังหวัด

(๒) นายอำเภอ สำหรับในเขตอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ สำหรับในเขตกิ่งอำเภอ

(๓) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล

(๔) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๕) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๖) ผู้อำนวยการเขต สำหรับพื้นที่ของเขตในกรุงเทพมหานคร

(๗) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๘) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

“พนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย” หมายความว่า บุคคลซึ่งเลขาธิการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

“อาสาสมัคร” หมายความว่า สมาชิกของหน่วยอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่มีผลเป็นการทั่วไป เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กปภ.ช.” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมอุทยาน วิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานกรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านภัยจากการคมนาคมขนส่ง การทำงาน ด้านอัคคีภัย สารเคมีและวัตถุอันตราย หรือภัยธรรมชาติ เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง และให้แต่งตั้งข้าราชการในกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ประธานกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมีอำนาจเชิญบุคคลใด มาร่วมประชุมคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือให้มาชี้แจงแสดงความเห็น ในที่ประชุมก็ได้

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

(๒) เสนอแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่อคณะรัฐมนตรี เพื่ออนุมัติ เป็นแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

(๓) เสนอแนะ และให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับแผนเฉพาะ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๔) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มี หรือแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๕) เสนอแนวทาง และมาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่อ คณะรัฐมนตรีให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ

(๖) ให้คำแนะนำในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และแผน เฉพาะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัดและกรุงเทพมหานคร และพิจารณา ทบทวนปรับปรุงแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกปี

(๗) กำหนดวิธีการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลตามนโยบายและแผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย

(๘) กำหนดแนวทางการวางระเบียบเกี่ยวกับค่าตอบแทน ค่าทดแทน และ ค่าใช้จ่ายอื่นในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยความเห็นชอบของกระทรวง การคลัง

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็น อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ มีอำนาจวางระเบียบเพื่อดำเนินการตาม (๘)

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติอาจตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งแทนคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ โดย การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำความในมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรี แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระ

อยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน หรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระดังกล่าวในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ ทั้งนี้ ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการ
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๐ การประชุมของคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใดถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมสำหรับการประชุมคราวนั้น

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดทุกจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “กปภ.จ.” ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดจังหวัด คลังจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด หัวหน้าสำนักงานจังหวัด หัวหน้าสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัด อัยการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้แทนศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภทละหนึ่งคน และผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ

รัฐวิสาหกิจ หน่วยทหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนจากองค์กรสาธารณประโยชน์ในเขตจังหวัด ตามความจำเป็นและเหมาะสม อีกไม่เกินสิบห้าคน เป็นกรรมการ

ให้หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง และให้แต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอีกจำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในเขตรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัด
 - (๒) จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัด และพิจารณาทบทวนหรือปรับปรุงแผนดังกล่าวทุกปี โดยเสนอคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเพื่อทราบ
 - (๓) จัดทำแผนเฉพาะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัด
 - (๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การปรับปรุงแผนดังกล่าว และแผนเฉพาะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอำเภอ กิ่งอำเภอ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเมืองพัทยา
 - (๕) กำหนดวิธีการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งการฝึกซ้อมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - (๖) พิจารณาและกำหนดภารกิจอื่นเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหรือตามที่คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมอบหมาย
- คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งแทนคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ โดยการประชุมคณะอนุกรรมการให้นำความในมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร เรียกโดยย่อว่า "กปภ.ก." ประกอบด้วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นรองประธานกรรมการ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ได้รับคัดเลือกจากสภากรุงเทพมหานครจำนวนสองคน ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้อำนวยการสำนักการโยธา ผู้อำนวยการสำนักการระบายน้ำ ผู้อำนวยการสำนักรักษาความสะอาด ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ ผู้อำนวยการสำนักการคลัง ผู้อำนวยการสำนักจราจรและขนส่ง ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ ผู้อำนวยการสำนักอนามัย ผู้อำนวยการเขตจำนวนหกคนจากหกกลุ่มเขตของกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านภัยจากการคมนาคมขนส่ง การทำงาน ด้านอัคคีภัย สารเคมีและวัตถุอันตราย หรือภัยธรรมชาติ และผู้แทนจากองค์กรสาธารณประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานครอีกไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ และเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร อีกจำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๒ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๖) โดยอนุโลมภายในเขตกรุงเทพมหานคร และพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และแผนเฉพาะในการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเขตในกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ หรือ กิ่งอำเภอ เรียกโดยย่อว่า "กปภ.อ." หรือ "กปภ.กอ." ประกอบด้วยนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็น หัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ เป็นประธานกรรมการ ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายบริหารงานปกครอง เป็น รองประธานกรรมการ และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าหน่วยราชการหรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ ผู้แทน องค์กรสาธารณประโยชน์ ผู้แทนภาคเอกชน ซึ่งนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำ กิ่งอำเภอแต่งตั้งตามความจำเป็นและเหมาะสมอีกไม่เกินยี่สิบคน เป็นกรรมการ

ให้ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายความมั่นคง เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอหรือกิ่งอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ในเขตรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอำเภอหรือ กิ่งอำเภอ

(๒) ประสานแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

(๓) จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอำเภอหรือกิ่งอำเภอ และ พิจารณาทบทวนหรือปรับปรุงแผนดังกล่าวทุกปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

(๔) จัดทำแผนเฉพาะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอำเภอหรือ กิ่งอำเภอ

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การ ปรับปรุงแผนดังกล่าว และแผนเฉพาะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

(๖) กำหนดวิธีการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลตามแผนการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งการฝึกซ้อมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๗) พิจารณาและกำหนดภารกิจอื่นเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือตามที่คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดมอบหมาย

มาตรา ๑๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอหรือกิ่งอำเภอ โดยอนุโลม

ให้อำนาจตามความในมาตรา ๙ (๓) เป็นของผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอหรือกิ่งอำเภอ หรือคณะอนุกรรมการ มีอำนาจเรียกบุคคลใดมาให้อภัยคำหรือให้ส่งเอกสารหลักฐาน หรือวัตถุใด ๆ มาประกอบการพิจารณาเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ตามที่เห็นสมควร

หมวด ๒

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

มาตรา ๑๙ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติจะต้องกำหนดให้สอดคล้องและครอบคลุมถึงภัยต่าง ๆ ตามความจำเป็น ความรุนแรง และความเสี่ยงจากภัยด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน แล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) อุทกภัย วาตภัย และแผ่นดินถล่ม
- (๒) อัคคีภัย
- (๓) แผ่นดินไหว และอาคารถล่ม
- (๔) ความแห้งแล้ง
- (๕) ไฟป่า
- (๖) การก่อวินาศกรรม ความวุ่นวาย หรือการจลาจล
- (๗) อุบัติเหตุ
- (๘) ภัยจากสารเคมี และวัตถุอันตราย
- (๙) ภัยจากอากาศหนาว
- (๑๐) ภัยจากการคมนาคมขนส่ง
- (๑๑) ภัยทางอากาศ
- (๑๒) ภัยด้านอื่นที่คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เป็น

ผู้กำหนด

แผนแต่ละด้านให้กำหนดถึงแผนงาน โครงการ และขั้นตอนการเตรียมการป้องกันภัย การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย การประสานการปฏิบัติ การฟื้นฟูบูรณะ การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การอพยพประชาชนและหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

มาตรา ๒๐ การจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และแผนเฉพาะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ต้องสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ส่วนการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และแผนเฉพาะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอำเภอหรือกิ่งอำเภอต้องสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัด

การจัดทำแผนตามวรรคหนึ่ง ต้องสอดคล้องกับความเสี่ยงของพื้นที่และสถานการณ์

หมวด ๓

สำนักเลขาธิการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

มาตรา ๒๑ ให้นายกรัฐมนตรี เป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักร บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และอาสาสมัครทั่วราชอาณาจักร

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่จัดตั้งหน่วยปฏิบัติงาน เพื่อดำเนินการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และอาสาสมัครทั่วราชอาณาจักร รองจากผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมอบหมาย

มาตรา ๒๒ ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทำหน้าที่สำนักเลขาธิการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และให้อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นเลขาธิการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติโดยตำแหน่ง มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แต่งตั้งพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดตั้งหน่วยปฏิบัติงาน เพื่อดำเนินการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในส่วนของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย บังคับบัญชาอาสาสมัครทั่วราชอาณาจักร รองจากรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และมีอำนาจหน้าที่ตามที่ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติหรือรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมอบหมาย

มาตรา ๒๓ ให้สำนักเลขาธิการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ทำหน้าที่เป็นกองบัญชาการของผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
- (๒) ดำเนินงานธุรการของคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
- (๓) เสนอนโยบาย แผน มาตรการ และมาตรฐานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจัดทำ เพื่อคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติให้ความเห็นชอบ
- (๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมอบหมาย

หมวด ๔

ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

มาตรา ๒๔ ให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีอำนาจหน้าที่ในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๒) แต่งตั้งพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๓) จัดตั้งหน่วยปฏิบัติงาน และหน่วยอาสาสมัครเพื่อดำเนินการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๔) บังคับบัญชาพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และอาสาสมัคร
- (๕) สนับสนุนเลขาธิการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่อื่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมอบหมาย

มาตรา ๒๕ ให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตจังหวัด มีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชา และควบคุมดูแลผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ และให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตจังหวัด ในการควบคุม ดูแลการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในเขตเทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ให้การดำเนินการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของ

ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตจังหวัด ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัด

มาตรา ๒๖ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ อาจแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขึ้นเป็นพิเศษในท้องที่ใดก็ได้ตามความจำเป็นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ตาม que ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมอบหมาย และให้มีอำนาจบังคับบัญชาผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๒๗ ให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจัดตั้งหน่วยอาสาสมัครขึ้นในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบเพื่อช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การรับสมัคร การพ้นจากสมาชิกภาพ เครื่องแต่งกาย เครื่องหมาย บัตรประจำตัว สิทธิ หน้าที่ และวินัยของอาสาสมัครให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

หมวด ๕

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ส่วนที่ ๑

การเตรียมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

มาตรา ๒๘ ให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตเทศบาล ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตในกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตเมืองพัทยา และผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขึ้น พิจารณาทบทวนหรือปรับปรุงแผนดังกล่าวทุกปี และจัดทำแผนเฉพาะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การปรับปรุงแผนดังกล่าว และการจัดทำแผนเฉพาะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามวรรคหนึ่งของเขตในกรุงเทพมหานคร ให้เสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร ของอำเภอหรือกิ่งอำเภอ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เมืองพัทยา ให้เสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และของเทศบาลตำบล องค์การบริหาร

ส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ให้เสนอขอรับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

มาตรา ๒๙ ในการเตรียมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้ผู้อำนวยการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีอำนาจหน้าที่ในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) สำรวจสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และยานพาหนะของหน่วย ราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น และเอกชน เพื่อใช้ในการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยได้ตามความจำเป็น

(๒) จัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ พื้นที่รับการอพยพ และที่หลบภัยสาธารณะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ตามความจำเป็น

(๓) จัดให้มีการอบรมและดำเนินการฝึกซ้อมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๔) เตรียมการอื่นตามความจำเป็น

มาตรา ๓๐ ให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ส่วนที่ ๒

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่สาธารณภัยเกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน หรือเป็นที่คาดหมาย ได้ว่าจะเกิดในเวลาอันใกล้และจำเป็นต้องรีบแก้ไขโดยด่วน หรือกรณีที่อยู่อาศัย ภัยทางอากาศ หรือ การก่อวินาศกรรมเกิดขึ้น ให้ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ รองผู้บัญชาการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เลขาธิการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งได้รับ มอบหมาย มีอำนาจหน้าที่ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งข้าราชการฝ่ายพลเรือน อาสาสมัคร และบุคคลใด ๆ ในเขตท้องที่ ให้ ปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งในการป้องกันและบรรเทาอันตรายหรือความเสียหาย

(๒) ใช้สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และยานพาหนะของหน่วย ราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น และเอกชนที่อยู่หรือเข้าไปในเขต ท้องที่นั้น

(๓) ใช้เครื่องมือสื่อสารทุกระบบที่อยู่ในเขตท้องที่นั้น

(๔) สั่งหรือจัดทำกรพรางอาคารสถานที่ ตลอดจนการพรางและการควบคุมแสงไฟ

(๕) กำหนดเขตห้ามเข้าบริเวณหรือสถานที่ที่กำหนด

(๖) ดัดแปลง หรือทำลาย หรือเคลื่อนย้ายสิ่งก่อสร้าง วัสดุ หรือทรัพย์สินอันอาจ เป็นอุปสรรคต่อการบำบัดป้องกันอันตราย หรือจะได้รับความเสียหาย

(๗) อำนวยการและควบคุมการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยโดยทั่วถึงและรวดเร็ว

เพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อุบัติภัย ภัยทางอากาศ หรือการก่อวินาศกรรมที่จะเกิดแก่รัฐ หรือประชาชน ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ รองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เลขาธิการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยซึ่งได้รับมอบหมาย มีอำนาจสั่งอพยพประชาชน และหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ออกจากพื้นที่อันตรายหรือพื้นที่ที่จะเกิดขวางต่อการปฏิบัติการทางทหารเข้าไปอยู่ในพื้นที่ปลอดภัยหรือพื้นที่รับการอพยพ และหากพิจารณาเห็นว่าพื้นที่ใดจะเป็นพื้นที่อันตรายหรือไม่เหมาะสมในการเข้าอยู่อาศัย จะประกาศจำกัดพื้นที่มิให้ประชาชนเข้าอยู่อาศัยในพื้นที่นั้นจนกว่าอันตรายหรือความไม่เหมาะสมนั้นจะผ่านพ้นไปแล้วก็ได้

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่เกิดสาธารณภัย อุบัติภัย ภัยทางอากาศ หรือการก่อวินาศกรรมขึ้น ให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องที่อื่น มีหน้าที่สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้แก่เขตท้องที่ที่เกิดภัยและให้มีอำนาจสั่งการตามมาตรา ๓๑ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๗) เพื่อสนับสนุนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

มาตรา ๓๓ ในกรณีฉุกเฉินและจำเป็นอย่างยิ่งเมื่อเกิดสาธารณภัย อุบัติภัย ภัยทางอากาศ หรือการก่อวินาศกรรมขึ้น และยังไม่มีการป้องกัน หรือระงับให้ทันทั่วถึง ให้พนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีอำนาจเข้าจัดการใด ๆ และสั่งให้บุคคลใด ๆ เข้าช่วยเหลือเท่าที่จำเป็นเพื่อขจัดภัยเช่นนั้นไปพลางก่อนได้ และรายงานให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องที่ทราบโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๓๔ การปฏิบัติตามหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อุบัติภัย ภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ใดที่จะเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนใด ๆ

มาตรา ๓๕ ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย ให้ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและระงับอัคคีภัยมาใช้บังคับ เว้นแต่ที่มีได้มีบัญญัติไว้ในกฎหมายนั้น ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

หมวด ๖

การปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่บุคคลซึ่งเป็นลูกจ้างต้องปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งในมาตรา ๓๑(๑) มาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ ถ้ามีกำหนดระยะเวลาไม่เกินปีละสามสิบวัน ห้ามมิให้นายจ้างงดจ่ายค่าจ้าง ลดค่าจ้าง เลิกจ้าง ลงโทษหรือขัดขวางการทำงานในหน้าที่ของลูกจ้าง และไม่ให้อื้อว่าการที่ลูกจ้างต้องไปปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นการขาดงาน

มาตรา ๓๘ ให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมายและหนังสือสำคัญประจำตัวสำหรับเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อแสดงตัวขณะปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และให้มีเครื่องหมายสำหรับเขตพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้งที่ทำการ หรือยานพาหนะ

เครื่องแบบ เครื่องหมาย และหนังสือสำคัญตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยนำเอาความลับซึ่งตนได้มาในฐานะนั้น ๆ ไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือเปิดเผยความลับนั้นแก่ผู้อื่นโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือแก่การประกอบอาชีพของผู้นั้น

มาตรา ๔๐ ความในมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ไม่ให้ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่และทรัพย์สินของทางราชการทหาร

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารหลักฐานหรือวัตถุใด ๆ ที่ถูกเรียกหรือถูกสั่งให้ส่งตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๓๑ (๑) หรือมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนเข้าไปในเขตที่กำหนดตามมาตรา ๓๑(๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๔ ผู้ใดมีหน้าที่ประจำในการใช้เครื่องมือสื่อสาร ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๓๑ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดขัดขวางมิให้ปฏิบัติการหรือดำเนินการตามคำสั่งตามมาตรา ๓๑ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) หรือขัดขวางมิให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๑ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ เมื่อมีคำสั่งอพยพประชาชนและหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ออกจากพื้นที่อันตราย หรือพื้นที่ที่จะเกิดขวางต่อการปฏิบัติการทางทหาร หรือเมื่อมีประกาศจำกัดพื้นที่ตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๗ ผู้ใดเปลี่ยนแปลง ยักย้าย หรือทำลายเครื่องหมายสำหรับเขตพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้งที่ทำการ หรือยานพาหนะตามมาตรา ๓๘ หรือใช้เครื่องหมายนั้นแก่สถานที่หรือยานพาหนะอื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดแสดงตนเป็นเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แต่งเครื่องแบบ หรือประดับเครื่องหมายสำหรับเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยตนเองมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดสวมด้ายหรือนำเอาชื่อของหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไปใช้ในกิจการใด ๆ เพื่อหาประโยชน์ให้แก่ตนหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๑ ให้พนักงานป้องกันภัย ที่ได้รับแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้เป็นพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

ให้หน่วยอาสาสมัคร และอาสาสมัครที่จัดตั้งขึ้นและมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นหน่วยอาสาสมัคร และอาสาสมัครตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๒ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอับัติภัยแห่งชาติ ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้มีระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง ตามพระราชบัญญัตินี้ออกใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บทวิเคราะห์สรุป
ร่าง
พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
พ.ศ.

1. เหตุผลและความจำเป็น

เนื่องจากการปฏิรูประบบราชการได้จัดตั้งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขึ้นเป็นส่วนราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีภารกิจหลักในการดำเนินการป้องกัน บรรเทา และฟื้นฟูสาธารณภัย และอุบัติภัย เป็นผลให้งานด้านสาธารณภัยซึ่งเดิมดำเนินการโดยกองป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน กรมการปกครอง และใช้พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2522 เป็นกฎหมายหลัก และงานด้านอุบัติภัยซึ่งเดิมดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ พ.ศ.2538 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายหลัก รวมอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานเดียวกัน สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2522 ให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการ เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการอำนาจการ และบริหารจัดการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

2. ความเกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายโดยส่วนราชการต่าง ๆ

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรุงเทพมหานคร

3. การขอข้อมูลหรือความเห็นจากส่วนราชการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ร่างพระราชบัญญัตินี้ดำเนินการโดยคณะอนุกรรมการซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ คือกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงคมนาคม กระทรวงแรงงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการปกครอง กรมโยธาธิการ

/และผังเมือง ...

และผังเมือง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมวิชาการเกษตร กรมโรงงานอุตสาหกรรม และกรมควบคุมมลพิษ ทั้งได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุภัยแห่งชาติ และคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของ กระทรวงมหาดไทยแล้ว

4. กฎหมายที่เสนอนั้นกำหนดให้มีการอนุญาตเพื่อทำกิจการอย่างใดหรือไม่ ไม่มี

5. ประเด็นปัญหาและแนวทางในการแก้ไขที่ต้องการเสนอให้คณะรัฐมนตรี พิจารณาวินิจฉัย

จึงเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาดังนี้

5.1 อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.

5.2 ส่งร่างพระราชบัญญัติตาม 5.1 ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา
ต่อไป

6. หลักการในประเด็นสำคัญ ๆ ตามร่างกฎหมาย

6.1 เปลี่ยนชื่อพระราชบัญญัติเป็น “พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัย พ.ศ.” เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจ อำนาจหน้าที่ของกรมป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัย และขยายขอบเขตการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้ครอบคลุมด้าน
อุบัติเหตุ

6.2 ปรับปรุง ชื่อ องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันภัย
ฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ และคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุภัยแห่งชาติ โดยนำมารวมไว้ด้วยกัน ใช้ชื่อว่า
“คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ” มีนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี
ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธาน และ
ให้เพิ่มคณะกรรมการในระดับจังหวัด กรุงเทพมหานคร และอำเภอหรือกิ่งอำเภอด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้
สามารถนำนโยบาย แนวทาง และมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับชาติ
ไปกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติของแต่ละพื้นที่

/6.3 กำหนดให้ ...

6.3 กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อให้มีอำนาจบังคับบัญชาทุกส่วนราชการให้การดำเนินงานและการประสานงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6.4 กำหนดให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2535 และพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545 พ.ศ.2545 และปรับแก้ไขอำนาจหน้าที่ของสำนักเลขาธิการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้เหมาะสม

6.5 กำหนดเพิ่มเติมให้ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการเขตในกรุงเทพมหานคร เป็นผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉินครอบคลุมทุกพื้นที่มากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542

6.6 ปรับปรุงให้มีการจัดตั้งหน่วยอาสาสมัครครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วราชอาณาจักร

6.7 ปรับปรุงบทกำหนดโทษ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน
